

FEDERAȚIA SINDICATELOR LUCRĂTORILOR DIN CERCETARE PROIECTARE DIN ROMÂNIA

UNION'S FEDERATION OF RESEARCH & DEVELOPMENT
EMPLOYEES – ROMANIA

FEDERATION DES SYNDICATS DE EMPLOYES
EN RECHERCHE ET DEVELOPPEMENT DE ROUMANIE

SPLAIUL INDEPENDENȚEI 202A, 06002, BUCHAREST, ROMANIA
TEL/FAX: 004 021.312.54.13, P.O.BOX: 35-136, MOBILE: 004 0744.55.45.83

<http://www.fslcpr.ro>

Affilié a C.S.D.R., UNI et EUROCADRES

Analiza

Acordului de Parteneriat (A.P.) varianta 2014 din p.d.v al Cercetării Științifice-Dezvoltării Tehnologice (C.Ș.-D.T.) și al Programului Operațional Competitivitate (P.O.C.) 2014-2020

Această analiză are la bază documentele afișate pe site-ul M.F.E. (Ministerul Fondurilor Europene), în luna martie 2014, în limba română. Așa cum am mai atras atenția, atât d-lui ministru E.O.Teodorovici, cât și d-lui prim ministru Victor Viorel Ponta, cu ocazia întâlnirii C.I.A.P., la Palatul Victoria, conform art.13 din Constituția României, limba oficială este limba română, pe cale de consecință și documentele emise de oficialitățile române trebuie să fie în limba română și nu voi considera că există texte care să primeze textului în limba română.

În varianta 2014 a Acordului de Parteneriat (A.P.), încă de la analiza situației economice și sociale, împreună cu perspectivele acesteia, ce ar justifica opțiunile pentru perioada 2014-2020, se remarcă tendențiozitatea autorilor, având la bază dezinformarea crasă a responsabililor europeni și nu numai a acestora, dar și încercarea de exonerare de responsabilitate a decidenților autohtoni. Spre exemplificare voi prezenta extrasele din A.P., între ghilimele („...”) și cu sublinierea prin bold-uire a pasajelor cu impact direct, iar comentariile vor fi devansate de „Obs.:” , pentru o delimitare clară și ne echivocă.

Astfel:

1- „Competitivitatea și dezvoltarea locală

Nivelul general al activității economice din România se menține foarte scăzut. O analiză a nivelului, structurii și performanței sectoriale arată clar faptul că *problema competitivității* reprezintă o provocare pentru România:

- dependența actuală a ocupării forței de muncă de o agricultură cu valoare adăugată foarte scăzută, în care micile ferme reprezintă o cotă foarte mare (aproape 93 % din numărul total al fermelor), cu orientare redusă spre piață, nivel scăzut de productivitate și dotare tehnică, suprafețe mari de livezi în declin (peste 50 %);
- cultura antreprenorială așa cum este reflectată de densitatea relativ scăzută a afacerilor în toate regiunile cu excepția regiunii București-Ilfov, precum și orientarea către activități cu valoare adăugată redusă;
- niveluri de productivitate necompetitive la nivel internațional în multe domenii industriale;
- slaba reprezentare actuală a serviciilor cu valoare adăugată semnificativă în cadrul economiei;
- **fragmentarea, standardizarea excesivă, utilizarea inefficientă a resurselor în mediile românești de cercetare și dezvoltare și academice, precum și absența unei strategii pentru dezvoltarea instituțiilor cu activități intense de cercetare.**”

Obs.: Am extras o mare parte din această parte a introducerii, pentru a se vedea clar cum se forțează includerea Cercetării Științifice – Dezvoltării Tehnologice (C.Ș.-D.T.) ca o componentă a programului Competitivitate, în care nu-și are rostul, prin utilizarea unor termeni (fragmentare, standardizare excesivă, medii, activități intense ș.a.), și/sau utilizarea inefficientă a resurselor (care resurse, cele care mai departe sunt considerate ca fiind insuficiente și generatoare ale dezastrului domeniului), fără o distincție clară între

cele ale C.Ș.-D.T., despre care au fost făcute precizări în paranteza de mai sus, și cele destinate așa zisului “mediu” academic, care nu se știe ce reprezintă. Nu se cunoaște un capitol de buget destinat “mediilor academice românești”, în afara bugetului Academiei Române, dar nu trebuie omis faptul că, există un document “Obiectivele naționale în cadrul U.E. 2020”, care pentru România are la p.2, prevederea de 2% din P.I.B. pentru C.Ș.-D.T., preluat și în A.P..

2- “1.1 ANALIZA DISPARITĂȚILOR, A NEVOILOR DE DEZVOLTARE ȘI A POTENȚIALULUI DE CREȘTERE 1.1.1 ANALIZA DISPARITĂȚILOR ȘI IDENTIFICAREA PRINCIPALELOR NEVOI DE DEZVOLTARE PROVOCAREA ÎN MATERIE DE COMPETITIVITATE ȘI DEZVOLTARE LOCALĂ

Aspecte generale

De obicei, competitivitatea este definită drept capacitatea unei activități, desfășurate în contextul pieței piețelor deschise, de a-și menține cota de piață.”

Obs.: Am prezentat tot titlul capitolului, pentru o mai ușoară localizare, cu toate că partea principală, care, într-o logică normală ar fi trebuit să fie înaintea p.1, este după acesta și anume definiția **Competitivității drept capacitatea unei activități, desfășurate în contextul pieței deschise, de a-și menține cota de piață.** Deci ce caută C.Ș.-D.T. în acest program, în afara motivației aberante de la p.1.

3- “Conceptul de competitivitate poate fi aplicat într-un mod similar la nivel de țară sau regiune. În acest context, multe dintre aceste aspecte ale competitivității se manifestă într-o formă mai agregată:

- gradul de cultură antreprenorială;
- domeniile care prezintă un avantaj comparativ;
- resursele avute la dispoziție;
- **sistemele de cercetare și inovare;**
- infrastructura și serviciile de transport și comunicații;
- disponibilitatea amplasamentelor și a punctelor de lucru;
- disponibilitatea competențelor;”

Obs.: Explicațiile la punctul anterior din A.P. privind conceptul de competitivitate, în afara unor expresii, care denotă nivelul de pregătire al celor ce au redactat documentul (chiar și, dacă numai l-au tradus din engleză), de genul “formă mai agregată” a aspectelor competitivității, nu fac decât să arate cât de departe sunt de activitatea de cercetare și inovare și că nu prea cunosc “sistemele”. Ce caută sus-numitele “sisteme de cercetare și inovare” se poate explica numai prin manevra de a ascunde C.Ș.-D.T., Inovarea în P.O. Competitivitate și prin paragrafele 2 și 3, de a-i anexa și sintagma de “specializare inteligentă”, care să justifice direcționarea fondurilor spre clientela universitară.

4- “Ca răspuns la analiza anterior menționată, vor fi prioritizate investițiile perioadei 2014-2020 în cadrul Strategiei Naționale pentru Competitivitate, a Strategiei Naționale CDI, a Strategiei Naționale pentru Agricultură, a Planurilor de Dezvoltare Regională, pe **baza principiilor specializării inteligente.**

Reflectând influența generală asupra ocupării forței de muncă și stimulării creșterii și susținerii unor activități existente, au fost identificate sectoare care prezintă un potențial de creștere notabilă a valorii adăugate — sănătate/produse farmaceutice; textile/pielărie; lemn/mobilier; energie/managementul mediului — precum și în agricultură, silvicultură și pescuit vor fi, de asemenea, importante pentru dezvoltarea României pe termen mediu. Pentru o creștere durabilă a competitivității naționale, este necesar ca investițiile din aceste sectoare să fie tratate cu prioritate la nivel național și să primească cel mai mult sprijin de la Fondurile ESI. În același timp, Planurile de Dezvoltare Regională pot identifica, la nivel local, alte sectoare cu potențial de creștere, care pot reprezenta un punct de interes secundar pentru investiții.”

Obs.: Este interesant de comparat prioritizarea distribuirii Fondurilor ESI, atât din punct de vedere al documentului Priorități preliminare pentru România în perioada de programare 2014-2020 transmis de C.E., cât și ca urmare a identificării unor sectoare de interes secundar, rezultate din Planurile de Dezvoltare Regională. Să nu se uite că sunt invocate Strategia Națională de Competitivitate și Strategia Națională de CDI, deoarece vom constata că, cel puțin în cazul strategiei CDI, aceasta nici nu a fost adoptată încă, cu toate că se invocă încă de la primele variante ale A.P..

5- “Proiectul Strategiei Naționale pentru Competitivitate identifică sectoarele industriale și servicii cu valoare adăugată care au demonstrat creșteri recente¹² și bune performanțe la export:

- sectorul autovehiculelor are o valoare adăugată mare, si include aproximativ 500 de societăți mari și medii, printre care societăți de producție și asamblare a vehiculelor Ford și Renault; implicarea acestora în lanțul de aprovizionare a îmbunătățit productivitatea și competitivitatea societăților românești; sectorul este puternic orientat către export;
- sectorul alimentar și al băuturilor are o valoare adăugată medie spre mare și o tehnologie medie; acesta include câteva societăți mari, dar și aproximativ 7.000 de IMM-uri; se axează în principal pe piața internă din România;
- în agricultură, producția primară organică este orientată în mare măsură către export, sectorul textil și al pielăriei are o valoare adăugată redusă și o tehnologie joasă spre medie, însă poate reprezenta potențial pentru creșterea productivității și a valorii adăugate prin inovare; sectorul cuprinde aproximativ 4.000 de IMM-uri și este puternic orientat către export;
- sectorul tehnologiilor informației și comunicațiilor este competitiv pe plan internațional, dar se axează în principal pe subcontractarea externă pentru clienții din afara țării, mai mult decât pe sistemul de producție internă a României;
- sectorul serviciilor financiare se axează în principal pe piața internă.”

Obs.: A fost necesar extrasul pentru a se putea “remarca” cum s-a stabilit prioritizarea de la p.4, având la bază Strategia de competitivitate, pe sectoarele industriale și serviciile care trebuie susținute în perioada următoare, având “potențial” conform analizelor, alături de celelalte două strategii, din care una cel puțin, nu există încă, așa cum am arătat.

6- “**Activitatea de cercetare, dezvoltare și inovare (CDI) în sprijinul competitivității** **Aspecte generale**

Știința, tehnologia și comportamentul inovator constituie forțe de transformare pentru agenții economici, persoane și societate în sens larg, care facilitează:

- creșterea valorii adăugate a produselor și serviciilor, sprijinind astfel creșterea profitabilității agenților economici și ridicarea gradului de calificare;
- obținerea competitivității și menținerea acesteia pe o piață din ce în ce mai globalizată;
- abordarea multora dintre marile provocări cu care se confruntă societatea.

Strategia Europa 2020 urmărește impulsivitatea dezvoltării inteligente prin sprijinirea unor investiții susținute în inovare. În 2012, România a investit doar 0,49 % din PIB în C-D, 80 % din aceste investiții fiind realizate de sectorul public. Pentru a atinge **obiectivul Europa 2020** (investiții CDI reprezentând 2 % din PIB până în 2020), este necesar un pas în direcția modificării comportamentului³³. Cu toate acestea, o serie de studii indică un nivel relativ ridicat al inovării în rândul agenților economici români și sugerează nevoia de a privi dincolo de cifrele oficiale privind cheltuielile cu C-D pentru a înțelege pe deplin situația.

³⁴

Obiective 2020 Investițiile totale în cercetare și dezvoltare (atât din surse publice și din surse private) -% din PIB

Obiective UE 27 3%

Obiectivele asumate de România prin Programul Național de Reformă 2%

Situația actuală a României (2012) 0.49%

Recomandările specifice de față 2013:

- Asigurarea de legături mai strânse între cercetare, inovare și industrie, în special prin prioritizarea activităților de cercetare și dezvoltare care au potențialul de a atrage investiții private.

În privința **distribuției în teritoriu**, cheltuielile și forța de muncă angajate în domeniul C-D specific agenților economici (36 %) și statului (41 %) sunt puternic concentrate în zona București Ilfov; doar cheltuielile și forța de muncă angajate în domeniul C-D în instituțiile de învățământ superior (22 %) au o distribuție teritorială mai amplă.

Nivelul scăzut și dezvoltarea lentă a investițiilor în C-D din sectorul privat

În 2011, sectorul privat din România a investit numai 825 de milioane lei în C-D, 17,1 % din totalul investițiilor. Între 2007 și 2011, creșterea cheltuielilor pentru C-D în sectorul privat a fost de numai 11,8 %, puțin peste o treime din procentul total de creștere a cheltuielilor pentru C-D³⁵. Această evoluție poate

fi atribuită factorilor structurali și altor factori. Potențialul de inovare al agenților economici este strâns legat de structura economică a României:³⁶

- companiile mari reprezintă doar 0,4 % din totalul companiilor, dar contribuie cu 47,3 % la VAB care poate fi atribuită companiilor; conform evaluărilor, 56,4 % dintre companiile mari sunt active din punctul de vedere al inovării;
- companiile mijlocii reprezintă 1,9 % din totalul companiilor și generează 20,5 % din VAB din sectorul privat; se apreciază că 38,7 % din companiile mijlocii sunt active din punctul de vedere al inovării;
- companiile mici reprezintă 10,6 % din total și 17,8 % din VAB din companii; conform estimărilor, 27,5 % din companiile mici sunt active din punctul de vedere al inovării;
- microîntreprinderile reprezintă 87,1 % din totalul companiilor și generează 14,4 % din VAB din acest sector. Se consideră că doar o mică fracțiune din acestea au capacitate sau orientare către inovare.

În prezent, investițiile în C-D sunt în foarte mare măsură concentrate în companiile cu nivel tehnologic înalt și mediu, care reprezintă un procent mic din total³⁷. Procentul mare de companii implicate în activități cu nivel tehnologic mediu spre scăzut generează o cerere redusă pentru sprijin destinat inovării.

Ponderea industriilor tehnologice mari și medii la valoarea adăugată brută generată de toate companiile din sectorul industrial a crescut de la 20,8% în 2008 la 25,9% în 2011, creștere care arată o mai bună rezistență la efectele crizei și sustenabilitatea. Activitatea companiilor de înaltă tehnologie și companiilor mijlocii a fost, în mod natural, susținută de o investiție semnificativă în cercetare, dezvoltare și inovare, aceste companii concentrând 84% din toate cheltuiile industriale pentru cercetare și dezvoltare în 2011.

Potențialul de inovare reflectă și obiectul de activitate. Așa cum s-a arătat mai sus, marea majoritate a companiilor din România desfășoară activități caracterizate printr-o valoare adăugată redusă. Aproape jumătate din totalul acestora desfășoară activități de retail sau apropiate de retail ca natură. Cu toate acestea, dincolo de factorii structurali care sugerează că o proporție foarte modestă de firme reprezintă o țintă realistă pentru sprijin în materie de inovare, s-au identificat și factori suplimentari care limitează investițiile private în cercetare și inovare³⁸:

- impactul negativ al crizei economice internaționale, care a determinat creșterea aversiunii față de risc, a redus lichiditatea și a avut un impact semnificativ asupra accesului IMM-urilor la finanțare, inclusiv la fondurile pentru C-D³⁹;
- lipsa capitalului de risc în general, dar în mod special absența capitalului de risc sub formă de fonduri dedicate inovațiilor tehnologice rezultate din activități de C-D;
- **întreruperea sprijinului public național acordat activităților de CDI începând din 2009 (invitațiile pentru propunerea de proiecte în cadrul Programului Național au devenit neregulate, iar bugetele acordate invitațiilor au scăzut drastic);**
- complexitatea regulilor privind accesul la finanțare și implementarea proiectelor de CDI cu sprijin public;
- scăderea numărului de angajați în domeniul C-D în sectorul privat;
- multe din companiile cu capital străin (inclusiv foste companii de stat) nu include activități de cercetare printre operațiunile lor din România;
- legăturile slabe existente între învățământul superior și C-D din sectorul privat din România, ca și slaba aplicabilitate practică a rezultatelor cercetării generate de sectorul public;
- costul ridicat al înregistrării brevetelor la nivel european. Instituțiile românești sunt astfel obligate să le înregistreze la nivel național.

În ciuda faptului că în perioada 2007-2013 oferta de sprijin financiar pentru C-D a fost foarte diversă, cererea din partea întreprinderilor nu a fost deosebit de mare. Accesul la instrumente financiare (credite,

garanții, capital de risc) a fost limitat în această perioadă, iar IMM-urile, în special, au constatat că este foarte dificil să asigure un flux de numerar solid, necesar pentru proiectele lor.

Obs.: Am selectat această parte din A.P., varianta în limba română, nu numai pentru dezinformările și contradicțiile pe care le conține, dar pentru a demonstra cum suntem mințiți noi și dezinformați decidenții europeni. Astfel tabelul privind procentul de finanțare din P.I.B. și recomandările C.E. (nu mai comentez traducerea din engleză, dacă textul nu a fost inițial în limba română), nu există în varianta în limba engleză a A.P., strategiile la care se referă sunt diferite (într-un document este strategia pentru agricultură, în celălalt este pentru dezvoltare rurală), funcție de variantă, iar numai cercetarea privată este nominalizată separat, iar în restul textului nu avem decât expresii de genul “învățământ superior și institute de cercetare”. Se strecoară și adevăruri de genul “întreruperea sprijinului public național acordat activităților de CDI începând din 2009”, formă să zicem academică pentru a masca blocarea finanțării domeniului, dar și dirijarea fondurilor și așa insuficiente către mafia universitară. Interesant este cum se justifică atunci afirmațiile privind proasta valorificare a fondurilor acordate domeniului (care?) sau complexitatea regulilor privind accesul la ce, căci fondurile se recunoaște că au fost întrerupte.

7- “Analiza cererii de fonduri publice pentru C-D arată că TIC este activă în privința obținerii de fonduri publice, în timp ce C-D din industria autovehiculelor și din cea chimică se bazează în principal pe finanțare privată”.

Obs.: Este o altă mostră de “analiză pertinentă” a realității C.Ș.-D.T. din România, ce ar trebui să aibă la bază analiza socio-economică realizată de Jaspers și ar justifica ascunderea acesteia comitetului de monitorizare C.I.A.P.

8- “Modelul cheltuielilor pentru sectorul privat C-D este corelat doar parțial cu sectoarele vizate de Strategia Națională privind Competitivitatea și de Strategia Națională pentru CDI. Pe baza analizei pieței CDI din România și în conformitate cu orientările metodologice specificate în „Ghidul European pentru strategia de cercetare și inovare bazată pe specializare inteligentă” (RIS3), Strategia Națională pentru CDI a identificat prioritățile pentru investițiile publice CDI în perioada 2014-2020:

- bio-economie (agricultură și silvicultură, pescuit și acvacultură, alimente, produse biofarmaceutice și biotehnologii);
- TIC, spațiu și securitate;
- energie, mediu și schimbări climatice;
- eco-nano-tehnologii și materiale avansate;
- sănătate.

Cea mai importantă infrastructura de cercetare și dezvoltare a României, ELI-NP, prima sa etapă fiind finanțată în perioada 2007-2013, se preconizează să aduca progrese semnificative în domeniul științelor de bază – laser și fizică nucleară, astrofizică- precum și progrese importante în aplicațiile privind interesele majore ale societății în domeniul științele materiale și ale vieții. Pentru a promova exploatarea comercială a rezultatelor și a facilităților ELI-NP, o asociație destinată cercetării și agenților economici a fost înființată. Existența ELI-NP va produce efecte stimulative asupra industriilor de înaltă tehnologie, oferind oportunități interesante pentru companii în vederea efectuării cercetării de frontieră, precum și stimularea cercetării în beneficiul companiilor inovatoare, cu efecte directe și indirecte asupra mediului economic la nivel local și regional.”

Obs.: După lunga serie de dezinformări și manipulări, ajungem în sfârșit la adevăratul scop al acestora, continuarea deturnării fondurilor europene către proiectul ELI-NP, acțiune începută în 2011, cu 180 milioane de euro. În acest răstimp s-au mai “realizat” câteva structuri, asociații, cu scopul de a deruta decidenții europeni și opinia publică privind acest obiectiv, ce are termen de realizare, dacă va reuși, anul 2030 și din care doar 5%, tot în caz de reușită, va fi destinat activităților din afara cercetării fundamentale, care constituie obiectivul de bază. Bineînțeles nu trebuie omisă nici “propaganda” agresivă la care se recurge, inclusiv prin “anunțarea” unui premiu Nobel, ca rezultat al proiectului, dar până atunci

“se asigură” utilizarea fondurilor europene pentru o salarizare discriminatorie pentru toți cei ce lucrează la acest proiect, față de restul cercetătorilor și personalului din cercetare din România.

Pregătirea este făcută prin anunțul “Modelul cheltuielilor pentru sectorul privat C-D este corelat doar parțial cu sectoarele vizate de Strategia Națională privind Competitivitatea și de Strategia Națională pentru CDI...”, ceea ce-i exonerează de prevederile C.E., corelat cu niște domenii inventate, de genul bio-economie, eco-nano tehnologii ș.a. și specializarea inteligentă, se asigură, în viziunea conducătorilor actuali, trecerea la unica infrastructură ELI-NP. Este urmarea lecției învățate în 2011, fiind finanțată în perioada 2011-2013, nu 2007-2013 cum se prezintă în text și a criticilor aduse, dar care nu au reușit să învingă manevrele mafiei, cu infiltrații și la Bruxelles.

9-“ C-D publică fragmentată și slab legată de activitatea economică

România are o amplă structură publică de C-D, ce cuprinde 54 de universități, 46 de institute naționale de cercetare și dezvoltare, Academia Română cu 66 de institute și centre de cercetare, Academia de Științe Agricole și Silvicultură cu 17 institute, centre de cercetare și unități de cercetare în teren. În privința **distribuției în teritoriu**, deși reprezentată în toate regiunile, activitatea C-D este concentrată în mod special în București, urmat de Iași și Cluj. Cu toate acestea, s-a constatat că mediul din C-D și din instituțiile de învățământ superior din România se caracterizează prin fragmentare, calitate inconsecventă, standardizare excesivă, folosirea inefficientă a resurselor și absența unei strategii de dezvoltare a unor instituții de cercetare intensivă⁴¹.

Cercetarea agricolă privată are o pondere mică în cercetarea agricolă națională. O particularitate a cercetării agricole din România este faptul că cercetarea însăși este asociată cu activitatea de dezvoltare și inovare, ca și cu activitatea comercială pe piața semințelor, viticulturii, silviculturii, creșterii animalelor și materialului genetic piscicol.

Institutele de C-D sunt evaluate și clasificate în conformitate cu performanța activității lor de C-D 42. Principalele criterii de evaluare sunt calitatea rezultatelor cercetării, calitatea resurselor umane, calitatea infrastructurii și nivelul exploatării acesteia, eficiența managerială, calitatea planului de dezvoltare instituțională.

⁴⁰ Pentru a stabili o Strategie Națională CDI bazată pe specializare inteligentă, Ministerul Educației Naționale din România a comandat firmei JASPERS o analiză a pieței CDI, conformă cu Ghidul RIS3. Atât sectoarele economice prioritare identificate de Strategia privind competitivitatea, cât și prioritățile tematice pentru investițiile publice în CDI, identificate de Strategia Națională privind CDI au ca bază comună această analiză.

⁴²- În conformitate cu Hotărârea de Guvern Nr 1062/2011.

Analiza publicațiilor și a cererilor de brevetare arată că instituțiile publice românești de C-D posedă o serie de puncte forte în domeniile de mai jos:

- **tehnologii de producție a materialelor, inclusiv nanotehnologii;**
- **inginerie, inclusiv aeronautică și autovehicule;**
- **tehnologiile informației și comunicațiilor;**
- **știința și tehnologia mediului;**
- **medicină / sănătate;**
- **agricultură.**

Această analiză corespunde punctelor forte ale cercetării românești în context european. Domeniile „Cooperare” din PC7 în care participarea României a fost puternică (pe baza fondurilor atrase) au fost: TIC; Transport (inclusiv Aeronautică); Nanoștiințe, nanotehnologii, Materiale și Noi tehnologii de producție; Mediu; Sănătate; Industrie alimentară, agricultură și pescuit și Biotehnologie.

Aceste puncte forte sunt bine corelate cu sectoarele care demonstrează creștere și potențial de export în cadrul Strategiei Naționale pentru Competitivitatea (de ex., autovehicule, TIC, industria alimentară), cu oportunitățile de gradul doi în care inovarea ar putea prelungi durata de viață a unor linii de producție mature și ar putea sprijini diversificarea legată de acestea (de ex., lemn și textile) și cu

schimbările sociale majore care confruntă România (în special adaptarea la schimbările climatice și refacerea mediului).

Cu toate acestea, în timp **ce o mare parte a cercetării desfășurate în România este impresionantă, aceasta este în mare măsură impulsionată de curiozitatea școlastică**, mai degrabă decât de considerente comerciale. **Legăturile dintre învățământ, cercetare și sectorul economic rămân slabe⁴³, rezultatul fiind că puține idei sunt transferate și comercializate. Activitatea de colaborare, atâta cât există, tinde să se realizeze între instituțiile de C-D și marile companii.** Participarea IMM-urilor este limitată, deși acest lucru reflectă într-o oarecare măsură scara relativ redusă și structura sectorială a bazei de IMM-uri. **Instituțiile de cercetare publică nu au dezvoltat o capacitate specială de management și personală, dedicată unei mai bune comercializări a rezultatelor cercetării, unui management mai bun al drepturilor de proprietate intelectuală, unui dialog mai puternic cu întreprinderile, pentru a le susține nevoile.**

Obs.: Am întărit anumite părți ale expunerii pentru a reliefa contradicțiile nu numai cu cele prezentate anterior, dar chiar cu afirmațiile din acest text. Se reia cu obstinență ideea fragmentării și legăturii slabe cu economicul (se pare că s-ar referi la bio-economie), a teritorialității, parțial “salvată” de apariția cercetării universitare, deci a universităților, care au o acoperire națională mai echilibrată, a bazei umane deficitare, salvată tot parțial de universități, prin “echivalarea” unilaterală a titlurilor universitare cu cele științifice și nu în ultimul rând a publicațiilor și a cererii de brevete, care, funcție de paragraf sunt puncte slabe sau puncte forte, cu justificări penibile, în ambele situații. Bineînțeles autorii nu realizează încălcarea prevederilor Cartei Europene a Cercetătorului, a celor din Manualul Frascati, deoarece scopul este introducerea C.Ș.-D.T. în P.O.C. și odată realizat acest obiectiv, asigurarea dirijării fondurilor către clientela universitară, mai mult sau mai puțin evidențiată în așa zisa justificare. Nu se știe, cu rea voință, că activitatea de cercetare științifică este o activitate ce se desfășoară pe orizontala economiei naționale și nu se poate vorbi de o centralizare, comasare a acesteia, că obiectul de activitate nu este “dezvoltarea unei capacități speciale de management și personale și nici dedicării unei mai bune comercializări a rezultatelor cercetării, unui management mai bun al drepturilor de proprietate intelectuală, unui dialog mai puternic cu întreprinderile, pentru a le susține nevoile”. Se ignoră caracterul strategic al C.Ș.-D.T. prin evaluarea și certificarea institutelor de cercetare (nu și a universităților), conform H.G.1062/2011, ceea ce este o trădare a interesului național și sabotare a economiei românești, nu fără a atenționa ridiculizarea activității de C.Ș.-D.T. și atacul la prestigiul cercetătorului științific și a personalului din cercetare. Pentru a-și salva cerințele impuse proiectelor ce s-au derulat așa cum s-a putut, în condițiile deja prezentate anterior, vedem că la “ baza punctelor forte” stau **articolele publicate**, cele care se impuneau pentru ca proiectele să fie eligibile și acceptate, suplimentar față de obligativitatea parteneriatelor cu universitățile, deci nu transferul rezultatelor în economie și apoi **brevetarea**. Este de remarcat efortul de a justifica și pe această cale, domeniile de interes, utilizând “inclusiv” pentru a introduce domenii, acolo unde acestea nu apăreau, dar cu tot efortul nu a apărut “bio-economia”, iar unele domenii s-au “spart”- a se vedea energia, mediul...

10- “**Lecțiile învățate**”

În prezent, există puține rezultate de evaluare disponibile, care să ofere o imagine de perspectivă asupra eficacității relative ale tipurilor specifice de intervenție. Cu toate acestea, în perioada 2007-2013 au fost învățate lecții importante, inclusiv referitoare la:

- deficitul major al cererii în regiunile în curs de dezvoltare ale României, care împiedică dezvoltarea întreprinderilor și a economiei de piață;
- instrumentele financiare mai puțin adaptate nevoilor IMM-urilor și regulilor privind ajutorul de stat/de minimis;
- fragmentarea sprijinului afacerilor între Programul Operațional Competitivitate și Programul Operațional Regional, care a îngreunat obținerea eficacității;
- fragmentarea mediului de cercetare și inadecvarea legăturii sale cu nevoile de creștere în afaceri și cu provocările sociale;

- absența instrumentelor financiare potrivite pentru nevoile sectorului C-D și legătura sa cu sectorul productiv/transferul tehnologic;
- importanța regulilor simplificate referitoare la acces și la implementarea proiectelor.

Principalele nevoi de dezvoltare

Ca reacție la analiza de mai sus, prioritățile de investiții din perioada 2014-20 vor fi stabilite în linie cu cadrul Strategiei Naționale pentru Competitivitatea din România, Strategiei Naționale de CDI și Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Rurală, urmand principiile specializării inteligente și punand accent pe sprijinul componentei comerciale a activităților CDI. Un mediu fiscal complementar va stimula companiile, inclusiv pe cele multinaționale, să-și plaseze în România activitățile de cercetare. În 2010 s-a introdus o deducere de 120 % a impozitului pe cheltuielile cu C-D pentru întreprinderile în care activitățile de C-D reprezintă cel puțin 15 % din cheltuielile anuale totale, iar această deducere a fost majorată la 150 % în anul 2013.

Investițiile fondurilor ESI în instituții vor fi prioritizate pe baza constatărilor în urma evaluării naționale a organismelor de cercetare-dezvoltare, după cum urmează:

- instituții puternice / având o puternică legătură cu sectoarele prioritare – prioritatea principală a sprijinului;
- mai puțin puternice, dar capabile de îmbunătățire / bine legate de sectoare prioritare - prioritate secundară pentru sprijin;
- instituții slabe / nu sunt legate de sectoare prioritare - nu reprezintă o prioritate pentru sprijin.

Pentru sectorul agricol, transferul de cunoștințe, sprijinul pentru inovare și cercetarea bine corelată cu nevoile practice ale fermierilor vor fi importante pentru competitivitatea și performanța din ce în ce mai mari ale fermierilor. Pentru a facilita introducerea noilor tehnologii, va fi esențială concentrarea unităților de cercetare pe aplicații practice la nivel de fermă, în contextul acordurilor de parteneriat pentru inovare.

Pornind de la constatările analizei provocărilor în calea dezvoltării și ale analizei SWOT (anexa I), principalele nevoi de dezvoltare sunt:

- crearea unui mediu public de C-D mai compact și mai modern, care să se concentreze asupra nevoilor economiei, schimbărilor sociale și tehnologiilor în care România are potențial de clasă mondială, în conformitate cu principiile specializării inteligente și pentru a crește gradul de comercializare și internalizare a cercetării;
- promovarea unei culturi a antreprenoriatului și inovării în întregul sistem educațional și în companii care să fie în legătură cu toate formele de sprijin, financiar, managerial, tehnic, creator pentru a valorifica potențialul latent care există în rândul populației și firmelor din România”.

Obs.: Am preluat această ultimă parte a A.P. privind C.Ș.-D.T. deoarece arată tocmai contrariu a ceea ce vrea să demonstreze și anume că nu a învățat nici o lecție din programarea 2007-2013, continuând simulacrul investiției în cercetare, conform strategiei europene, utilizând schema europeană, dar cu motivații tipice perioadei dinainte de 1989. Cei ce nu știu, expresii de tipul “potențial de clasă mondială” și/sau “realizări la nivel mondial și peste” erau frecvente în motivațiile ceaușiste, ceea ce deconspiră autorii și interpușii acestora. În ceea ce privește soluțiile, se remarcă pragmatismul, claritatea acestora în ceea ce privește cercetarea, dacă interpretăm expresii de genul “mai modernă, mai compactă” în domeniul public, deoarece în domeniul privat, care a fost în centrul atenției până acum, lucrurile sunt clare încă de la p.8, unde se constată că este corelat doar parțial cu sectoarele vizate de Strategia Națională privind Competitivitatea și de Strategia Națională pentru CDI. Avem chiar indicații prețioase, în urma lecțiilor învățate, de genul “promovarea unei culturi a antreprenoriatului și inovării în **întregul sistem educațional și în companii**”, care trebuie coroborate și cu cele privind investițiile în institutelor naționale, rezultate în urma evaluării organismelor naționale (sic) de cercetare-dezvoltare, care curios se împart în puternice, mai puțin puternice și slabe, în contradicție cu H.G. 1062/2011.

11- “În perioada 2001-2008, economia românească a crescut cu 6,3 % pe an, în medie, aceasta fiind una dintre cele mai rapide rate de creștere din Uniunea Europeană.

Politica macroeconomică

În 2013, motorul performanței a fost cererea internă. Deficitul de cont curent se estimează ca va fi ajustat în mod semnificativ la 1% din PIB, urmând să crească treptat până la mai puțin de 2% din PIB în 2016.. Inflația va continua să scadă în 2014-2016, atingând 2,3 % la sfârșitul anului, cu o medie anuală de 2,5 % în 2016. Conform conturilor naționale, ocuparea forței de muncă va crește în perioada 2014 – 2016 cu o rată medie anuală de 0,7 %, iar numărul de angajați va crește cu 0,8 %. Productivitatea muncii se va ameliora grație unei creșteri mai rapide a PIB, datorate creșterii ratei de ocupare a forței de muncă. Rata șomajului la nivelul OIM se va reduce la 7 %, de la 7% în 2012, în timp ce rata ocupării forței de muncă în rândul populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani va crește la 67 %.

Varianța în limba engleză

Romania is the seventh largest country in the EU in terms of population (20.12 million¹) and the second largest from the group of New Member States, after Poland.

During the period 2001-2008, the Romanian economy expanded by an average of 5-6 percent per year, representing one of the fastest growth rates in the European Union.

Macroeconomic perspective

Domestic demand will be the driver of performance. **The current account deficit** will remain within a range between 5.4 – 6.9 billion Euros, representing 3.9% of GDP in 2013 and 4.1% in 2016, being fully covered, throughout this period, from autonomous non-interest bearing sources. **Inflation** will continue to decline in 2014-2016, reaching 2.3% in 2016, with an annual average of 2.5%. **Employment**, according to national accounts, will increase in 2014 – 2016 at an annual average rate of 1.2%, with the number of employees augmented by 0.9%. **Labour productivity** will improve due to a more rapid increase of GDP relative to the increase in employment. The **ILO unemployment rate** will reduce to 6.6%, with the employment rate among the population aged 20 to 64 simultaneously increasing to 65%.

Obs.: Am selectat partea de introducere a A.P., în limba română și engleză, de unde se poate vedea clar, chiar și pentru un neavizat, diferențele de informații transmise. Fără comentarii.

Analiza acestor documente va continua cu prezentarea unor puncte de o deosebită importanță din P.O.C., care confirmă și detaliază ceea ce se urmărea să se justifice în A.P.

” România a asumat pentru finanțarea investițiilor în domeniul CDI o țintă de 2%, din PIB. Acest lucru se va realiza inclusiv **prin programele CDI naționale, care trebuie să acopere în principal cercetarea fundamentală și finanțarea de bază pentru instituțiile publice de cercetare cum ar fi Academia Română**”

“ Pe de o parte, POC urmărește să sprijine CDI privat și să facă legătura între CDI public și piață. Ca atare, sunt avuți în vedere trei piloni principali, în conformitate cu recomandările UE și cadrul strategic național: 1. Întreprinderile – actori cheie pentru inovare, 2. Sectorul CDI ca spațiu de oportunitate pentru performanță în domeniu, 3. Sprijin pentru domeniile prioritare, în conformitate cu principiul de concentrare tematică și opțiunile strategice ale SNCDI și ale SNC.

[33.] Cele două strategii au fost corelate, în scopul de a realiza o legătură strânsă între sistemul de CDI și sectorul privat. Concentrându-se pe specializarea inteligentă, aceste două documente aduc în prim plan promovarea inovării și creșterea transferului tehnologic, atragerea IMM-urilor în lanțuri valorice din punctul de vedere al "specializării inteligente", bazate pe industrii și servicii care prezintă un potențial important inovator.

[40.] Pentru a asigura utilizarea eficientă a fondurilor ESI, au fost luate în considerare sinergiile cu activitățile Orizon 2020, atât în ceea ce privește concentrarea tematică cât și prioritizarea. **Ca atare, prin POC sunt sprijiniți actorii CDI din România (în special cei privați) să participe la zona de cercetare a UE (în prezent, participarea este deosebit de redusă, conform SNCDI).**

[41.] POC este, de asemenea, construit în concordanță cu Planul național pentru CDI 2014-2020, pentru a asigura creșterea eficienței intervențiilor și evitarea suprapunerilor.

Obiectivul thematic selectat Prioritatea de investitii selectată Justificarea selectiei

TO1:

Consolidarea cercetării, a dezvoltării tehnologice și a inovării

Art. 9 1. Reg.1303/2013

PI1: Promovarea investițiilor în C&I, dezvoltarea de legături și sinergii între întreprinderi, centrele de cercetare și dezvoltare și învățământul superior, în special promovarea investițiilor în dezvoltarea de produse și de servicii, transferul de tehnologii, inovarea socială, eco-inovarea și aplicațiile de servicii publice, stimularea cererii, crearea de rețele și de grupuri și inovarea deschisă prin specializarea inteligentă, precum și sprijinirea activităților de cercetare tehnologică și aplicată, liniilor-pilot, acțiunilor de validare precoce a produselor, capacităților de producție avansate și de primă producție.....

România are în prezent una dintre cele mai mici scoruri de intensitate a CD în UE, reprezentând mai puțin de un sfert din ținta de 2% pentru 2020.

Investițiile private de CD sunt 0,17% din PIB în 2011, fiind de asemenea, printre cele mai scăzute din UE și nu există aproape nici o activitate de brevetare. Mai mult decât atât, companiile nu exploatează rezultatele cercetării și există puține legături între educație, cercetare și afaceri.

Guvernul și sectorul privat continuă să investească prea puțin, **cu un risc major de a cădea sub o masă critic necesară pentru a menține o bază viabilă pentru economia bazată pe cunoaștere.**

Obiectivul thematic selectat Prioritatea de investitii selectată Justificarea selectiei tehnologiilor generice esențiale și difuzării tehnologiilor de uz general;

Art. 5 1. (b) Reg. 1301/2013

TO1:

Consolidarea cercetării, a dezvoltării tehnologice și a inovării

Art. 9 1. Reg.1303/2013

PI2: Îmbunătățirea infrastructurilor de cercetare și inovare (C&I) și a capacităților pentru a dezvolta excelența în materie de C&I și promovarea centrelor de competență, în special a celor de interes european;

Art. 5 1. (a) Reg. 1301/2013

- Economia României este caracterizată prin prevalența sectoarelor de joasă și medie tehnologie, **cu o cerere slabă pentru cunoaștere și o cultură a inovării subdezvoltată. Politicile de cercetare, inovare și cele industriale nu sunt integrate suficient.**

- **Sistemul CDI este foarte fragmentat (număr mare de instituții de cercetare, combinat cu lipsa de masă critică a rezultatelor de calitate).**

- Nivel scăzut al publicațiilor științifice și al cererilor de brevet.

Action 1.1.5. Parteneriate pentru transfer de cunoștințe (Knowledge Transfer Partnerships)

Scopul propus

Acțiunea se adresează celui de-al doilea obiectiv specific al priorității de investiții 1.1.

Această acțiune urmărește să încurajeze **crearea unui mediu de afaceri în jurul instituțiilor de învățământ superior și instituțiilor de CD**, prin stimularea comercializării cunoștințelor, aptitudinilor și facilităților acestora către mediul de afaceri, pe baza constituirii unor parteneriate cu întreprinderi/grupuri de întreprinderi interesate pentru a obține, colecta și schimba cunoștințe inclusiv abilități și competențe sau pentru accesul la facilități de înaltă performanță tehnică/științifică. **Aceste parteneriate pentru transfer de cunoștințe vor răspunde nevoilor strategice de dezvoltare a afacerilor întreprinderilor și vor oferi soluții inovative pentru dezvoltarea și comercializarea de produse și procese noi și îmbunătățite prin acordarea de sprijin întreprinderilor, croit pe nevoile identificate la nivel individual sau de grup, în diverse stadii de dezvoltare a unei noi afaceri promovate de acestea.**

Acțiunea țintește în același timp valorificarea potențialului infrastructurilor de CD dezvoltate sau modernizate în România începând cu anul 2007 și a celorlate resurse dezvoltate deodată cu acestea pentru a servi nevoilor de inovare a întreprinderilor în scopul creșterii valorii adăugate a acelor sectoare competitive sau cu potențial de creștere.

Oferta organizațiilor de cercetare pentru întreprinderi va include un portofoliu de activități de cercetare, inovare și transfer tehnologic care se pot grupa în trei categorii principale astfel:

a. dezvoltarea de legături între furnizorii de cunoștințe și întreprinderi

- identificarea de noi potențiali beneficiari ai transferului de cunoștințe,
- servicii de asistență tehnologică și transfer de cunoștințe,
- consultanță pentru managementul afacerii,
- consultanță și expertiză pentru validarea ideii/soluției (servicii diagnostic pentru o afacere pentru a se accesa și implementa soluțiile tehnice potrivite),
- consultanță și expertiză pentru obținerea, protejarea și comercializarea drepturilor de proprietate industrială,
- servicii de consiliere referitor la utilizarea standardelor,
- servicii pentru analize, testare, caracterizare, etichetarea calității și certificare,
- accesare bănci de date și biblioteci tehnico-științifice,

b. stimularea accesului întreprinderilor la facilitățile instituțiilor furnizoare de transfer de cunoștințe

- acces la infrastructură/laboratoare/echipamente CD (inclusiv instruire dacă e cazul),
- analize de piață,
- închiriere de spații pentru activitățile proiectului,

c. stimularea transferului de abilități de cercetare

- detașare de personal specializat, precum și plasare de tineri absolvenți în întreprinderi,
- consultanță pentru acces la diverse surse de finanțare (inclusiv programe naționale/europene și instrumente financiare),
- cercetare-dezvoltare în colaborare.

Solicitanți eligibili

În categoria solicitanților eligibili se încadrează **organizațiile de cercetare (instituții de CD și de învățământ superior)**, care nu intră sub incidența regulilor de ajutor de stat și care vor fi selectate în funcție de capacitatea lor științifică și tehnică, precum și de capacitatea de a atrage, răspunde și gestiona un număr suficient de mare de proiecte cu întreprinderile, în acord cu țintele prevăzute.

Organizațiile de cercetare au rol de organizații intermediare.

Beneficiarii indirecti ai acțiunii sunt întreprinderile care accesează oferta organizațiilor de cercetare.

Action 1.2.3. Crearea de sinergii cu acțiunile de CDI ale programului-cadru ORIZONT 2020 al Uniunii Europene și alte programe CDI internaționale

Scopul propus

Acțiunea se adresează celui de-al doilea obiectiv specific al priorității de investiții 1.2.

Această acțiune contribuie la dezvoltarea unei perspective strategice comune în vederea asigurării consolidării, coordonării și complementarității dintre Fondurile Structurale și de Investiții (FEDR) și programul-cadru Orizont 2020 al UE, cu scopul deblocării potențialului de excelență la nivel național în domeniul CDI și creșterii impactului fondurilor, prin:

- înființarea unor „catedre ERA” în vederea atragerii cadrelor universitare de renume;

Implementare

Între altele, următoarele tipuri de proiecte vor fi finanțate prin această acțiune:

1. Proiecte pentru catedre ERA - „ERA Chairs” (ERA=Aria Europeană a Cercetării) au scopul de a atrage cadre universitare de renume în instituții care prezintă potențial de cercetare de excelență, pentru a sprijini aceste instituții să-și deblocheze potențialul, creând în felul acesta o bază pentru CDI în ERA. Orizont 2020 va finanța costurile de personal și administrative,.

Action 1.2.4 Atragerea de personal cu competențe avansate din străinătate pentru consolidarea capacității CD

Scopul propus

Acțiunea se adresează celui de-al doilea obiectiv specific al priorității de investiții 1.2.

Această acțiune are ca obiectiv crearea de nuclee de competență științifică și/sau tehnologică de înalt nivel, la standarde europene, în cadrul unei instituții CD, al unei universități sau al unei întreprinderi gazdă, prin atragerea de specialiști din străinătate, de orice naționalitate, cu competență recunoscută. Este încurajat transferul de competențe între mediul academic și cel industrial. Proiectele vor fi conduse de către specialistul din străinătate, care va fi angajat ca cercetător științific pe o perioadă egală cu cel puțin durata proiectului, în instituția gazdă. Acțiunea va urmări consolidarea capacităților de CDI în vederea pregătirii pentru participarea la Orizont 2020.

Acțiunea se va concentra pe cele patru domenii de specializare inteligentă stabilite de Strategia Națională de CDI 2014-2020 (bioeconomie, tehnologii informaționale și de comunicații, energie și mediu, eco-tehnologii) și pe sănătate, domeniu de interes național.

Solicitanți eligibili

Organizații de cercetare de drept public și/sau privat și întreprinderile mari, mijlocii sau mici, cu activitate CD menționată în statut.

Teritoriul acoperit

Acțiunea acoperă întreg teritoriul național.”

Obs.: Textele preluate sunt suficient de explicite, mai ales prin utilizarea unor dimensiuni diferite a caracterelor, a colorării unor pasaje, pentru a le scoate în evidență, fără a le scoate din context. Se lămurește misterul organizației de cercetare, care cuprind universitatea și institutul de cercetare, cu toate că mai avem și centre de cercetare, care ar introduce confuzie pentru ne avizați în manipularea tipică clientelei

universitare, acestea fiind în general, structuri create pe lângă universități, prin absorbția unor institute de cercetare. Avem explicată destinația fondurilor programelor CDI naționale către cercetarea fundamentală și institutele Academiei Române, dar și destinația fondurilor europene destinate competitivității, consideram a economiei naționale, dar aflăm că “prin POC sunt sprijiniți actorii CDI din România (în special cei privați) să participe la zona de cercetare a UE (în prezent, participarea este deosebit de redusă, conform SNCDI)”. Este tot atât de adevărat că nu se clarifică dacă este vorba de cercetarea privată sau implicarea mediului privat în finanțarea C.Ș.-D.T., mai ales că din oferta cercetării constatăm ca obiecte de activitate : identificarea potențialilor beneficiari, închirierea spațiilor și aparaturii, servicii și altele asemenea. Avem o altă definiție pentru sistemul CDI fragmentat: **“număr mare de instituții de cercetare, combinat cu lipsa de masă critică a rezultatelor de calitate”**, ca și în ceea ce privește masa critică, care nu se mai referă la cercetători și personalul de cercetare, ci la rezultate de calitate, ceea ce este în contradicție cu cele prezentate în A.P..

P.O.C. mai conține o parte “interesantă”, mai ales că suntem în epoca copy-paste-ului și anume, două capitole Action 1.1.2 și Action 1.1.3, care în afară de titlu sunt în limba engleză, ceea ce ridică semne de întrebare privind originea programului, dar și în ceea ce privește pe autori. Semnificativ pentru aceștia din urmă, în afara greșelilor gramaticale, a ineptiilor din A.P. și P.O.C., este următorul text din programul analizat mai sus: “Dezvoltarea durabilă pornind de la conceptul de specializare inteligentă și asigurarea creșterii economice prin investiții în TIC dezvoltare-inovare, atât în ceea ce privește procesul, cât și la nivel de produs, cu prioritate în zonele identificate ca fiind potențial competitive și în conformitate cu strategia națională de CDI”. Disprețul pentru cercetătorul științific și personalul din cercetare din România, jignirea acestora, atinge nivelul maxim în prezentarea Action 1.2.3, cu motivarea înființării unor “catedre ERA” și atragerea unor cadre universitare de oriunde, pentru a fi angajați ca cercetători și a debloca potențialul, nu se specifică care, dar numai așa vom avea o bază pentru intrarea în ERA, altfel ne având nici o șansă, în opinia autorilor.

Pentru completa și corecta identificare a autorilor și a mediului din care provin, după ce am prezentat opinia acestora privind calitatea cercetătorului și personalului din cercetarea științifică din România, să arătăm și destinația fondurilor pentru C.Ș.-D.T. (care după informații din presă ar fi de 800 milioane euro): *“Investițiile în dotările pentru învățământul superior vor fi prioritizate în concordanță cu strategia națională pentru învățământul superior, ținând seama de țintele UE 2020 în ceea ce privește nivelul de pregătire în învățământul terțiar și inserția absolvenților pe piața muncii. În consecință, sprijinul pentru infrastructură va veni în completarea măsurilor menite să conducă la alinierea învățământului superior la nevoile pieței muncii. Mai multe investiții în infrastructura și dotările destinate învățământului superior vor urmări modernizarea și internaționalizarea celor mai importante centre universitare și unităților de cercetare aferente, în special cele care vor asigura o mai bună legătură cu cercetarea și / sau cooperarea cu sectorul de afaceri.*

În cadrul acestui obiectiv tematic au fost stabilite intervenții din Fonduri ESI care să contribuie la atingerea principalului obiectiv — Îmbunătățirea condițiilor de cercetare și dezvoltare, urmărindu-se în special ca nivelurile combinate ale investițiilor publice și private din acest sector să ajungă la 2% din PIB . Acest lucru va fi realizat prin susținerea inovării în cadrul întreprinderilor, precum și prin consolidarea capacităților pentru excelență în cercetare și inovare și pentru schimbări tehnologice. În zonele rurale, inovarea și baza de cunoaștere vor fi consolidate prin cooperarea între sectoarele agricol, alimentar și forestier și alți actori, precum și prin crearea de clustere și rețele și utilizarea serviciilor de consultanță.

Componenta CDI a PO Competitivitate va fi dezvoltată în condiții de sinergie și complementaritate cu Planul Național privind CDI și, de asemenea, în sinergie cu Programul european privind CDI, Orizont 2020. Cercetarea finanțată prin FEADR va fi în sinergie cu programul Orizont 2020, care este din ce în ce mai mult axat pe probleme practice și care va oferi sprijin financiar pentru noile abordări interactive și aplicate, ca și pentru rețelele tematice și proiectele în largi parteneriate. În cadrul Planului Național de CDI, bugetul de stat va sprijini cercetarea fundamentală și de frontieră, în completarea Fondurilor ESI care vizează sprijinul pentru cercetare aplicată și inovare în afaceri. Sinergia va fi, de asemenea, asigurată prin acțiuni comune de CDI, cu criterii de eligibilitate folosit

în PO Competitivitate pentru a lega întreprinderile de servicii de sprijin pentru inovare și pentru a le oferi acces la facilități de cercetare, inclusiv la infrastructuri dezvoltate sau modernizate în perioada 2007-13.

Atenție pag 24 și 25

Pag 26

Analiza cererii de fonduri publice pentru C-D arată că TIC este activă în privința obținerii de fonduri publice, în timp ce C-D din industria autovehiculelor și din cea chimică se bazează în principal pe finanțare privată.

Modelul cheltuielilor pentru sectorul privat C-D este corelat doar parțial cu sectoarele vizate de Strategia Națională privind Competitivitatea și de Strategia Națională pentru CDI. Pe baza analizei pieței CDI din România⁴⁰ și în conformitate cu orientările metodologice specificate în „Ghidul European pentru strategia de cercetare și inovare bazată pe specializare inteligentă” (RIS3), Strategia Națională pentru CDI a identificat prioritățile pentru investițiile publice CDI în perioada 2014-2020:

- bio-economie (agricultură și silvicultură, pescuit și acvacultură, alimente, produse biofarmaceutice și biotehnologii);
- TIC, spațiu și securitate;
- energie, mediu și schimbări climatice;
- eco-nano-tehnologii și materiale avansate;
- sănătate.

Cea mai importantă infrastructura de cercetare și dezvoltare a României, ELI-NP, prima sa etapă fiind finanțată în perioada 2007-2013, se preconizează să aducă progrese semnificative în domeniul științelor de bază – laser și fizică nucleară, astrofizică- precum și progrese importante în aplicațiile privind interesele majore ale societății în domeniul științele materiale și ale vieții. Pentru a promova exploatarea comercială a rezultatelor și a facilităților ELI-NP, o asociație destinată cercetării și agenților economici a fost înființată. Existența ELI-NP va produce efecte stimulative asupra industriilor de înaltă tehnologie, oferind oportunități interesante pentru companii în vederea efectuării cercetării de frontieră, precum și stimularea cercetării în beneficiul companiilor inovatoare, cu efecte directe și indirecte asupra mediului economic la nivel local și regional.

C-D publică fragmentată și slab legată de activitatea economică

România are o amplă structură publică de C-D, ce cuprinde 54 de universități, 46 de institute naționale de cercetare și dezvoltare, Academia Română cu 66 de institute și centre de cercetare, Academia de Științe Agricole și Silvicultură cu 17 institute, centre de cercetare și unități de cercetare în teren. În privința **distribuției în teritoriu**, deși reprezentată în toate regiunile, activitatea C-D este concentrată în mod special în București, urmat de Iași și Cluj. Cu toate acestea, s-a constatat că mediul din C-D și din instituțiile de învățământ superior din România se caracterizează prin fragmentare, calitate inconsecventă, standardizare excesivă, folosirea inefficientă a resurselor și absența unei strategii de dezvoltare a unor instituții de cercetare intensivă⁴¹.

Cercetarea agricolă privată are o pondere mică în cercetarea agricolă națională. O particularitate a cercetării agricole din România este faptul că cercetarea însăși este asociată cu activitatea de dezvoltare și inovare, ca și cu activitatea comercială pe piața semințelor, viticulturii, silviculturii, creșterii animalelor și materialului genetic piscicol.

Institutele de C-D sunt evaluate și clasificate în conformitate cu performanța activității lor de C-D⁴². Principalele criterii de evaluare sunt calitatea rezultatelor cercetării, calitatea resurselor umane, calitatea infrastructurii și nivelul exploatării acestora, eficiența managerială, calitatea planului de dezvoltare instituțională.

⁴⁰ Pentru a stabili o Strategie Națională CDI bazată pe specializare inteligentă, Ministerul Educației Naționale din România a comandat firmei JASPERS o analiză a pieței CDI, conformă cu Ghidul RIS3. Atât sectoarele economice prioritare identificate de Strategia privind competitivitatea, cât și prioritățile tematice pentru investițiile publice în CDI, identificate de Strategia Națională privind CDI au ca bază comună această analiză.

⁴¹ Evidențiat în Documentul de poziție al serviciilor Comisiei (octombrie 2012) p. 7; Programul Național de Reformă 2011-2013, Raportul intermediar (martie 2013) p. 12.

⁴² În conformitate cu Hotărârea de Guvern Nr 1062/2011.

Analiza publicațiilor și a cererilor de brevetare arată că instituțiile publice românești de C-D posedă o serie de puncte forte în domeniile de mai jos:

- tehnologii de producție a materialelor, inclusiv nanotehnologii;
- inginerie, inclusiv aeronautică și autovehicule;
- tehnologiile informației și comunicațiilor;
- știința și tehnologia mediului;
- medicină / sănătate;
- agricultură.

Această analiză corespunde punctelor forte ale cercetării românești în context european. Domeniile „Cooperare” din PC7 în care participarea României a fost puternică (pe baza fondurilor atrase) au fost: TIC; Transport (inclusiv Aeronautică); Nanoștiințe, nanotehnologii, Materiale și Noi tehnologii de producție; Mediu; Sănătate; Industrie alimentară, agricultură și pescuit și Biotehnologie.

Aceste puncte forte sunt bine corelate cu sectoarele care demonstrează creștere și potențial de export în cadrul Strategiei Naționale pentru Competitivitatea (de ex., autovehicule, TIC, industria alimentară), cu oportunitățile de gradul doi în care inovarea ar putea prelungi durata de viață a unor linii de producție mature și ar putea sprijini diversificarea legată de acestea (de ex., lemn și textile) și cu schimbările sociale majore care confruntă România (în special adaptarea la schimbările climatice și refacerea mediului).

Cu toate acestea, în timp ce o mare parte a cercetării desfășurate în România este impresionantă, aceasta este în mare măsură impulsionată de curiozitatea scolastică, mai degrabă decât de considerente comerciale. Legăturile dintre învățământ, cercetare și sectorul economic rămân slabe⁴³, rezultatul fiind că puține idei sunt transferate și comercializate⁴⁴. Activitatea de colaborare, atâta cât există, tinde să se realizeze între instituțiile de C-D și marile companii. Participarea IMM-urilor este limitată, deși acest lucru reflectă într-o oarecare măsură scara relativ redusă și structura sectorială a bazei de IMM-uri. Instituțiile de cercetare publică nu au dezvoltat o capacitate specială de management și personală, dedicată unei mai

bune comercializări a rezultatelor cercetării, unui management mai bun al drepturilor de proprietate intelectuală, unui dialog mai puternic cu întreprinderile, pentru a le susține nevoile.

Pag.28

Lecțiile învățate

În prezent, există puține rezultate de evaluare disponibile, care să ofere o imagine de perspectivă asupra eficacității relative ale tipurilor specifice de intervenție. Cu toate acestea, în perioada 2007-2013 au fost învățate lecții importante, inclusiv referitoare la:

- deficitul major al cererii în regiunile în curs de dezvoltare ale României, care împiedică dezvoltarea întreprinderilor și a economiei de piață;
- instrumentele financiare mai puțin adaptate nevoilor IMM-urilor și regulilor privind ajutorul de stat/de minimis;
- fragmentarea sprijinului afacerilor între Programul Operațional Competitivitate și Programul Operațional Regional, care a îngreunat obținerea eficacității;
- fragmentarea mediului de cercetare și inadecvarea legăturii sale cu nevoile de creștere în afaceri și cu provocările sociale;
- absența instrumentelor financiare potrivite pentru nevoile sectorului C-D și legătura sa cu sectorul productiv/transferul tehnologic;
- importanța regulilor simplificate referitoare la acces și la implementarea proiectelor.

Principalele nevoi de dezvoltare

Ca reacție la analiza de mai sus, prioritățile de investiții din perioada 2014-20 vor fi stabilite în linie cu cadrul Strategiei Naționale pentru Competitivitatea din România, Strategiei Naționale de CDI și Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Rurală, urmand principiile specializării inteligente și punand accent pe sprijinul componentei comerciale a activităților CDI. Un mediu fiscal complementar va stimula companiile, inclusiv pe cele multinaționale, să-și plaseze în România activitățile de cercetare. În 2010 s-a introdus o deducere de 120 % a impozitului pe cheltuielile cu C-D pentru întreprinderile în care activitățile de C-D reprezintă cel puțin 15 % din cheltuielile anuale totale, iar această deducere a fost majorată la 150 % în anul 2013.

Investițiile fondurilor ESI în instituții vor fi prioritizate pe baza constatărilor în urma evaluării naționale a organismelor de cercetare-dezvoltare, după cum urmează:

- instituții puternice / având o puternică legătură cu sectoarele prioritare – prioritatea principală a sprijinului;
- mai puțin puternice, dar capabile de îmbunătățire / bine legate de sectoare prioritare - prioritate secundară pentru sprijin;
- instituții slabe / nu sunt legate de sectoare prioritare - nu reprezintă o prioritate pentru sprijin.

Pentru sectorul agricol, transferul de cunoștințe, sprijinul pentru inovare și cercetarea bine corelată cu nevoile practice ale fermierilor vor fi importante pentru competitivitatea și performanța din ce în ce mai mari ale fermierilor. Pentru a facilita introducerea noilor tehnologii, va fi esențială concentrarea unităților de cercetare pe aplicații practice la nivel de fermă, în contextul acordurilor de parteneriat pentru inovare.

Pornind de la constatările analizei provocărilor în calea dezvoltării și ale analizei SWOT (anexa I), principalele nevoi de dezvoltare sunt:

- crearea unui mediu public de C-D mai compact și mai modern, care să se concentreze asupra nevoilor economiei, schimbărilor sociale și tehnologiilor în care România are potențial de clasă mondială, în conformitate cu principiile specializării inteligente și pentru a crește gradul de comercializare și internalizare a cercetării;

- promovarea unei culturi a antreprenoriatului și inovării în întregul sistem educațional și în companii care să fie în legătură cu toate formele de sprijin, financiar, managerial, tehnic, creator pentru a valorifica potențialul latent care există în rândul populației și firmelor din România.

Pag.22

Ca răspuns la analiza anterior menționată, vor fi prioritizate investițiile perioadei 2014-2020 în cadrul Strategiei Naționale pentru Competitivitate, a Strategiei Naționale CDI, a Strategiei Naționale pentru Agricultură³¹, a Planurilor de Dezvoltare Regională, pe baza principiilor specializării inteligente.

Reflectând influența generală asupra ocupării forței de muncă și stimulării creșterii și susținerii unor activități existente, au fost identificate sectoare care prezintă un potențial de creștere notabilă a valorii adăugate — sănătate/produse farmaceutice; textile/pielărie; lemn/mobilier; energie/managementul mediului — precum și în agricultură, silvicultură și pescuit vor fi, de asemenea, importante pentru dezvoltarea României pe termen mediu. Pentru o creștere durabilă a competitivității naționale, este necesar ca investițiile din aceste sectoare să fie tratate cu prioritate la nivel național și să primească cel mai mult sprijin de la Fondurile ESI. În același timp, Planurile de Dezvoltare Regională pot identifica, la nivel local, alte sectoare cu potențial de creștere, care pot reprezenta un punct de interes secundar pentru investiții.

Pag.17

Proiectul Strategiei Naționale pentru Competitivitate identifică sectoarele industriale și servicii cu valoare adăugată care au demonstrat creșteri recente¹² și bune performanțe la export:

- sectorul autovehiculelor are o valoare adăugată mare, și include aproximativ 500 de societăți mari și medii, printre care societăți de producție și asamblare a vehiculelor Ford și Renault; implicarea acestora în lanțul de aprovizionare a îmbunătățit productivitatea și competitivitatea societăților românești; sectorul este puternic orientat către export;
- sectorul alimentar și al băuturilor are o valoare adăugată medie spre mare și o tehnologie medie; acesta include câteva societăți mari, dar și aproximativ 7.000 de IMM-uri; se axează în principal pe piața internă din România;
- în agricultură, producția primară organică este orientată în mare măsură către export, sectorul textil și al pielăriei are o valoare adăugată redusă și o tehnologie joasă spre medie, însă poate reprezenta potențial pentru creșterea productivității și a valorii adăugate prin inovare; sectorul cuprinde aproximativ 4.000 de IMM-uri și este puternic orientat către export;
- sectorul tehnologiilor informației și comunicațiilor este competitiv pe plan internațional, dar se axează în principal pe subcontractarea externă pentru clienții din afara țării, mai mult decât pe sistemul de producție internă a României;
- sectorul serviciilor financiare se axează în principal pe piața internă.

Pag14

România se clasează pe penultimul loc în UE 27 din punct de vedere al densității activităților economice⁷. Din punct de vedere al **teritorialității**, între regiunile de dezvoltare există diferențe semnificative în ceea ce privește densitatea activităților economice⁸.

pag 12

1.1 ANALIZA DISPARITĂȚILOR, A NEVOILOR DE DEZVOLTARE ȘI A POTENȚIALULUI DE CREȘTERE

1.1.1 ANALIZA DISPARITĂȚILOR ȘI IDENTIFICAREA PRINCIPALELOR NEVOI DE DEZVOLTARE

PROVOCAREA ÎN MATERIE DE COMPETITIVITATE ȘI DEZVOLTARE LOCALĂ

Aspecte generale

De obicei, competitivitatea este definită drept capacitatea unei activități, desfășurate în contextul pieței piețelor deschise, de a-și menține cota de piață.

Pag13

Conceptul de competitivitate poate fi aplicat într-un mod similar la nivel de țară sau regiune. În acest context, multe dintre aceste aspecte ale competitivității se manifestă într-o formă mai agregată:

- gradul de cultură antreprenorială;
- domeniile care prezintă un avantaj comparativ;
- resursele avute la dispoziție;
- sistemele de cercetare și inovare;
- infrastructura și serviciile de transport și comunicații;
- disponibilitatea amplasamentelor și a punctelor de lucru;
- disponibilitatea competențelor;

Tot la pag.12 avem obiectivele strategiei 2020, cu 3% pentru cercetare, dar la recomandari specific nu mai apare cercetarea

Pag 8

Competitivitatea și dezvoltarea locală

Nivelul general al activității economice din România se menține foarte scăzut. O analiză a nivelului, structurii și performanței sectoriale arată clar faptul că *problema competitivității* reprezintă o provocare pentru România:

- dependența actuală a ocupării forței de muncă de o agricultură cu valoare adăugată foarte scăzută, în care micile ferme reprezintă o cotă foarte mare (aproape 93 % din numărul total al fermelor), cu orientare redusă spre piață, nivel scăzut de productivitate și dotare tehnică, suprafețe mari de livezi în declin (peste 50 %);
- cultura antreprenorială așa cum este reflectată de densitatea relativ scăzută a afacerilor în toateregiunile cu excepția regiunii București-Ilfov, precum și orientarea către activități cu valoare adăugată redusă;
- niveluri de productivitate necompetitive la nivel internațional în multe domenii industriale;
- slaba reprezentare actuală a serviciilor cu valoare adăugată semnificativă în cadrul economiei;
- **fragmentarea, standardizarea excesivă, utilizarea inefficientă a resurselor în mediile românești de cercetare și dezvoltare și academice, precum și absența unei strategii pentru dezvoltarea instituțiilor cu activități intense de cercetare.**

De adaugat

Investițiile în dotările pentru învățământul superior vor fi prioritizate în concordanță cu strategia națională pentru învățământul superior, ținând seama de țintele UE 2020 în ceea ce privește nivelul de pregătire în învățământul terțiar și inserția absolvenților pe piața muncii. În consecință, sprijinul pentru infrastructură va veni în completarea măsurilor menite să conducă la alinierea învățământului superior la nevoile pieței muncii. Mai multe investiții în infrastructura și dotările destinate învățământului superior vor urmări modernizarea și internaționalizarea celor mai importante centre

universitare și unităților de cercetare aferente, în special cele care vor asigura o mai bună legătură cu cercetarea și / sau cooperarea cu sectorul de afaceri.

În cadrul acestui obiectiv tematic au fost stabilite intervenții din Fonduri ESI care să contribuie la atingerea principalului obiectiv — *Îmbunătățirea condițiilor de cercetare și dezvoltare, urmărindu-se în special ca nivelurile combinate ale investițiilor publice și private din acest sector să ajungă la 2% din PIB* . Acest lucru va fi realizat prin susținerea inovării în cadrul întreprinderilor, precum și prin consolidarea capacităților pentru excelență în cercetare și inovare și pentru schimbări tehnologice. În zonele rurale, inovarea și baza de cunoaștere vor fi consolidate prin cooperarea între sectoarele agricol, alimentar și forestier și alți actori, precum și prin crearea de clustere și rețele și utilizarea serviciilor de consultanță.

Componenta CDI a PO Competitivitate va fi dezvoltată în condiții de sinergie și complementaritate cu Planul Național privind CDI și, de asemenea, în sinergie cu Programul european privind CDI, Orizont 2020. Cercetarea finanțată prin FEADR va fi în sinergie cu programul Orizont 2020, care este din ce în ce mai mult axat pe probleme practice și care va oferi sprijin financiar pentru noile abordări interactive și aplicate, ca și pentru rețelele tematice și proiectele în largi parteneriate. În cadrul Planului Național de CDI, bugetul de stat va sprijini cercetarea fundamentală și de frontieră, în completarea Fondurilor ESI care vizează sprijinul pentru cercetare aplicată și inovare în afaceri. Sinergia va fi, de asemenea, asigurată prin acțiuni comune de CDI, cu criterii de eligibilitate folosit în PO Competitivitate pentru a lega întreprinderile de servicii de sprijin pentru inovare și pentru a le oferi acces la facilități de cercetare, inclusiv la infrastructuri dezvoltate sau modernizate în perioada 2007-13.